سؤال و جواب

چه نکته‌های مهمی از قضیه مباهله بدست می‌آید؟

پاسخ: واقعه مباهله از جهات مختلفی حائز اهمیت و قابل تأمل و بررسی است. مهم‌ترین و برجسته‌ترین نکاتی که در این رویداد ملاحظه می‌شود عبارتند از:

۱. اثبات حقانیت اسلام در برابر مسیحیت

واقعه مباهله نشان داد رهبران مسیحی نجران مانند دیگر علمای مسیحی معاصر پیامبر(ص)، علائم پیامبر خاتم را در کتب آسمانی خود خوانده بودند و آن‌ها را کاملاً بر شخص ایشان منطبق می‌دانستند؛ اما برای آنکه موقعیت خود را در جامعه مسیحیت از دست ندهند، حق را کتمان می‌کردند، چنان‌که قرآن تصریح می‌فرماید:

«الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ.

کسانی که به آنان کتاب دادیم، او را می‌شناسند، همچنان که فرزندان خود را می‌شناسند؛ لیکن گروهی از ایشان، حقیقت را پوشیده می‌دارند با آنکه می‌دانند».

بنابراین جریان مباهله نه تنها برای اثبات حقانیت پیامبر(ص) در برابر مسیحیت نجران از هر برهانی کارایی بیشتری داشت، بلکه یکی از ادله حقانیت اسلام در برابر مسیحیت در طول زمان و تا دامنه قیامت است. جالب توجه اینکه از زمان واقعه مباهله در سال نهم هجری تا کنون، هیچ عالم مسیحی‌ای برای مباهله با مسلمانان اعلام آمادگی نکرده است.

۲. اثبات جانب‌داری اسلام از منطق و صلح

دومین نکته قابل توجه در واقعه مباهله، اثبات جانب‌داری اسلام از منطق و صلح است. این ماجرا نشان می‌دهد پیامبر خدا(ص) در برخورد با قدرت‌های مخالف خود، در گام نخست تلاش می‌کرد با بهره‌گیری از گفت‌وگو و مناظره و استفاده از دلیل و برهان، آن‌ها را به حق دعوت نماید و در گام دوم اگر معتقد به خاتمیت خود، آن‌ها را به مباهله و داوری خداوند متعال می‌خواند و اگر مباهله را هم نمی‌پذیرفتند، در صورتی که شرایط اسلام را قبول می‌کردند، پیمان‌نامه سیاسی امضا می‌کرد. بنابراین استفاده نکردن از قدرت در میدان نبرد، تنها برای شکستن سدهای آگاهی و آزادی اندیشه بود.

۳. اثبات برتری اهل بیت(ع)

در واقعه مباهله، پیامبر(ص) برای بیان مصداق «أبنائنا» در آیه مباهله، حسن و حسین(ع) و برای روشن شدن مصداق «نسائنا»، فاطمه(س) را و برای نشان دادن مصداق «أنفسنا»، امام علی(ع) را همراه خود برای مباهله برگزید و آنان را اهل خود خواند. این اقدام پیامبر(ص) بیانگر برتری آنان بر سایر امت اسلامی است، چنان‌که اهل بیت(ع) در احادیث فراوان و از اهل سنت، فخر رازی، تفسیر کبیر، تفسیر آلوسی، تفسیر مراغی، مستدرک حاکم، کامل ابن اثیر، مسند امام احمد حنبل، روح المبیان، المنار، ابن کثیر و ۶۰ نفر از بزرگان را احقاق الحق آورده که ماجرای مباهله را نقل کردند. یک مسئله دیگر اینکه می‌گویند امام حسن(ع) و امام حسین(ع) این‌ها پسران پیغمبر نیستند. پسران علی(ع) هستند.

هم‌چنین که یکی بوده ولی خدا جمع می‌کوید. ملاً یک نفر گفت: خدا فقیر است. آروقت قرآن نمی‌گوید: «قال» می‌گوید: «قالوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ» (آل‌عمران/۱۸۱)، موارد متعددی داریم که کاهی به خاطر احترام به پیامبر، یکنفر در مباهله فقط چه کسی را آورد؟ حضرت زهرا(س) را؛ یکی بود. پس چرا می‌گوید: «ابنا نا»؟ این موارد دیگر مباهله کنند. وقتی چنانه می‌زنند می‌گویند: آقا آخرین خط این است که نفرین کنیم. خدایا اگر حق من است، حقم را چنین کن. منتها وقتی وارد مباهله نشوند. یک اشکالی کردند می‌گویند: «نسا نا»؛ زن‌ها یمان را بیاوریم. بیغمبر در مباهله فقط چه کسی را آورد؟ حضرت فاطمه(س) را؛ یکی بود. پس چرا می‌گوید: «نسا نا»؟ این موارد دیگر نیستند. قرآن می‌گوید: «ابنا نا»؛ ابنا، این است، پسر من است. آخر در مقابل قرآن که نمی‌شود اجتهاد کرد. بچه دختری می‌بچه انسان است، اولاد علی(ع) هم اولاد پیغمبر است. استدلال را باید با استدلال جواب داد نه مجادله و لجاجت را باید سر کوب کرد. ما اهل لغت نیستیم، اما وقتی استدلال می‌آوریم و نمی‌پذیرد، کسی که منطق را قبول نمی‌کند، بد. یعنی این اتفاق را به یک نسل دیگر هم منتقل کن.

نکته ها
حجت‌الاسلام محسن قرائتی

مباهله، نشان‌دهنده مستجاب‌الدعوه بودن اهل بیت پیامبر(ص)

روز مباهله چه وقت است؟ ۲۴ روز ماه محرم، ۲۴ ذی‌الحجه یا بیست و پنجم. دعوت به مباهله مخصوص نصارای هم نبود، بلکه پیغمبر به مورد یهودی‌ها هم دعوت به مباهله کرد. مؤمنان هم می‌توانند به هم

استدلال را قبول نمی‌کند، معجزه را قبول نمی‌کند، با او می‌شود مباهله کرد. از این معلوم می‌شود اهل بیت پیغمبر مستجاب‌الدعوه هستند. از این معلوم می‌شود در دعا بچه‌هایمان را هم با خودمان ببریم. حدیث داریم می‌خواهی به فقیر پول بدهی، به بچه‌ات بده و بگو تو به فقیر بده. یعنی این اتفاق را به یک نسل دیگر هم منتقل کن.

خداشناس‌ترین مردم پردرخواست‌ترین آن‌ها از خداست.

زمان مباهله، از طلوع فجر تا طلوع خورشید است.

کتابخانه

در کتاب «فرهنگ‌نامه مباهله» اثر آیت‌الله ری‌شهری بخوانید

مباهله؛ روش منطقی و صلح‌آمیز اسلام در رویارویی با دگراندیشان

پارسا نیکوکار | مباهله پیامبر(ص) با مسیحیان نجران که از رویدادهای صدر اسلام است نشانگر حقانیت دعوت پیامبر(ص) بوده و بر فضیلت همراهان او یعنی حضرت علی(ع)، فاطمه(س) و حسنین(ع) دلالت دارد. این واقعه که در منابع اهل سنت و شیعه نقل شده در ۲۴ ذی‌الحجه سال نهم هجری روی داد و آیه ۶۱ سوره آل‌عمران معروف به آیه مباهله ناظر بر آن نازل شد. در سالروز واقع شدن این حادثه مهم صدر اسلام، گفتاری از دکتر علیرضا هزار، پژوهشگر قرآن و معارف را در این خصوص در سلسله جلسات «تدبر در قرآن» ارائه شده، از نظر می‌گذرانید.

بیشتر اوقات که از مباهله سخن می‌گوییم مباحث تاریخی آن را مورد بررسی قرار می‌دهیم؛ اینکه مسیحیان نجران چه گفتند؟ حضرت رسول خدا(ص) چه فرمود و... طبیعی و بجاست که نگاه تاریخی به این قضیه نیز داشته باشیم ولی من ترجیح می‌دهم وارد آیه‌ای از آیات الله شویم که در سوره مبارکه آل‌عمران این حادثه را طرح می‌فرماید و به نوعی نکات معرفتی این آیه و نکات ژرف و عمیق اعتقادی موجود در آن را مورد بررسی قرار دهیم.

به این منظور سراغ سه آیه ۵۹، ۶۰ و ۶۱ از سوره مبارکه آل‌عمران می‌رویم. همان‌طور که مستحضرید ماجرای مباهله در آیه ۶۱ روایت شده است. در آیه ۵۹ سوره آل‌عمران خداوند می‌فرماید: «إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ خَلَقَهُ مِن تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُن فَيَكُونُ؛ قطعاً داستان عیسی نزد خدا [از نظر چگونگی آفرینش] مانند داستان آدم است که [پیکر] او را از خاک آفرید، سپس به او فرمود: [موجود زنده] باش؛ پس بی‌درنگ [موجود زنده] شد». ماجرای خلق حضرت عیسی بن مریم در این آیه مطرح شده؛ اینکه مثل ایشان در نزد خداوند همچون آدم است که خدای متعال از یک سطح است و نه تراز و سطح گوینده و شنونده و دو نفری که دارند با هم بحث می‌کنند در یک اندازه است.

در ادامه آیه خداوند می‌فرماید: «فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ». استفاده از تعبیر «ثُم نَبتَهِل» نشان می‌دهد پیامبر گرامی اسلام تا چه میزان با انصاف حتی با کسی که دشمن است برخورد می‌کند. نمی‌گوید «بیایید ما شما را نفرین کنیم» بلکه می‌گوید «نبتهل» یعنی هم‌دیگر را نفرین کنیم. کلمه «نبتهل» از «بهل» می‌آید و کلماتی چون ابتهال، اهمال و ابهال ریشه معنایی مشترک دارند. خود کلمه «بَهل» در لغت به معنای رها کردن و واگذاشتن است. از اینجا «نبتهل» را در اینجا به نفرین و لعن معنا کرده‌اند؟ به این دلیل که به دو معنا گرفتند. یک دعا کنیم از شخص در رحمت خداوند رها و دور شود و دوم اینکه دعا کنیم -به معنای نفرین- که این امر را به خدا واگذار نماییم.

گاهی می‌شنویم مظلومی که دستش به جایی نمی‌رسد به ظالم می‌گوید تو را به خدا واگذار کردم.

پس اگر معنای نفرین را از این واژه منظور می‌گیریم به یکی از این دو دلیل است.

■ **ظرافت‌های معنایی تعابیر آیه مباهله**

این آیه به‌شدت به معنای آیه بعدی مربوط است که ما می‌خواهیم سراغ آن برویم. «فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِن بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ». مباهله در واقع زورآزمایی در مواجهه اندیشه‌ها و گفت‌وگوهای علمی هستند. مسابقه در مواجهه اندیشه‌ها، گاه در فضای ناسالم اخلاقی است و تمی در کشف حقایق ندارد، این‌گونه مسابقه در واداشته به شدت دوستان است. گاه مسابقه و مناظره در فضای سالم اخلاقی انجام می‌پذیرد که از نظر اسلام نیکو و توصیه و تأکید شده است.

در قرآن کریم، مسابقه در برخورد سالم اندیشه‌ها به مناظره‌ای شدن حقایق و گسترش باورهای صحیح و علمی «جدال أحسن» و «مراء ظاهر» نامیده شده است. «جدال احسن» استفاده از سالم‌ترین و نیکوترین روش در گفت‌وگو برای روشن شدن حق و «مراء ظاهر» عبارت است از بهره‌گیری از ادله‌ای که دلالت و حجیت آن‌ها برای اثبات حق، برای همگان روشن و آشکار باشد.

اسلام برای نخستین بار در عصری که پیروزی و شکست جزر و سایه روز و زر میسر نبود، موضوع «جدال احسن» و مواجهه سالم اندیشه‌ها را در جامعه مطرح کرد و شخص پیامبر(ص) و خاندان او در این زمینه پیشگام بودند به گونه‌ای که بخش قابل توجهی از منابع حدیثی، به گزارش گفت‌وگوهای آنان با دگراندیشان اختصاص یافته است.

۴- مباهله

گام‌به‌دلیل ستیزجویی طرف مقابل، استدلال اندرز و گفت‌وگوهای علمی به نتیجه نمی‌رسد. در چنین فضایی برای روشن شدن حق، استفاده شیوه چهارمی را به دست می‌دهد و آن همان «مباهله» است.

مباهله در واقع دعا و به داوری خواندن خداوند سبحان برای روشن شدن حق و اثبات بطلان ادعای طرف مقابل و منکر حق است.

گفتنی است، هدف اصلی از نگارش «فرهنگ‌نامه مباهله» تبیین این روش و بیان این حقیقت است که شیوه اسلام در مواجهه با دگراندیشان و مبارزه با باورهای نادرست، کاملاً عادلانه و منطقی است. بدین‌سان، قرآن کریم به پیامبر خدا(ص) دستور داده به جهانیان اعلام کند روش من و هر کس از من پیروی کند برای گسترش اسلام، آگاهی‌بخشی و بصیرت‌افزایی است: «قُلْ هَٰذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي؛ بگو این راه من است که من و پیروانم با بصیرت و بینش کامل [همه مردم را] به سوی خدا می‌خوانیم».

بنابراین، کمال بی‌انصافی است که گفته شود اسلام با زور خود را بر مردم تحمیل کرده است، به‌ویژه آنکه چنین اتهامی از سوی کسانی مطرح شود که در دادگاه‌های تفتیش عقاید قرون وسطایی جنایاتی مرتکب شده‌اند که روی تاریخ را سیاه کرده است.

آری، اسلام از قدرت نظامی استفاده می‌کند، ولی نه برای تحمیل عقیده، بلکه به عکس، برای آزادی اندیشه و شکستن سدهایی که مانع انتخاب راه درست زندگی و گسترش باورهای صحیح و سودمند در جامعه‌اند.

گفتاری از دکتر «علیرضا هزار» به مناسبت روز بزرگداشت مباهله

اسرار مباهله در کلام امام رضا(ع)

گزیده
تمام کسانی که در خصوص مباهله صحبت کرده‌اند و کتاب‌های ارزشمندی که علمای شیعه در این خصوص نوشته‌اند، همه حول شعاع دقیق‌ترین هایی است که حضرت ثامن‌الحجج(ع) در باب آیه مباهله بیان کرده‌اند.

■ **دلیل تقدم «ابناء» و «نساء» بر «انفس»**

در این آیه کلمات «ابناء» و «نساء» بر «انفس» مقدم شده؛ شاید دلیلش این است که همیشه همین‌طور شاید دلیل تقدم «ابناء» بر «نساء» و «انفس» همین باشد که این دو همیشه در خدمت و حافظ آن دیگری هستند.

کلمه «ابناءنا» مشخص است که به معنی پسران است. «نسا»ئنا» در اینجا به معنای همسر نیست بلکه در این گونه تعابیر که در قرآن گریه که نیستند به معنای مطلق «زن» است. به تعبیری زنانمان را می‌آوریم نه زنی که همسرمان هست. «زنانمان» نیز در اینجا یا به معنای مطلق زنان است یا زنانی که آن زن خصوصیت خاصی در او باشد و دختر این دعوت‌کننده است.

اینجا «نساء» در مقابل کلمه «ابناء» است پس به معنای همسران نیست. ماجرا این بود که پس از فتح مکه، ماجرای اسلام و طلوع رسول خدا(ص) در جای جای این عالم پیچیده بود و این شهرت گسترده پیدا کرده و بعد از فتح مکه ماجرا جرئت شده بود و در سال نهم هجری گروه‌های مختلفی از جای جای سرزمین‌های این عالم به سه دلیل خدمت پیغمبر خدا می‌رسیدند؛ یا می آمدند مسلمان شوند یا می آمدند به تعبیری پیغمبری پیامبر را آزمایش و معجزه‌ای طلب کنند و یک عده نیز می‌آمدند اسلام بیاورند و نه حتی پیغمبری او را آزمایش کنند. در ماجرای مباهله گروهی از بزرگان مسیحیان و نجران از جنوب حجاز آمدند و مستقیماً با یک هیمنه‌ای و پرطمطراق راهی مسجدالنبی شدند به این نیت که بانگ اعلام شعائری مسیحیت را علم می‌کنیم به این معنا که ما برای مجاجه و احتجاج و مبارزه علمی آمده‌ایم. برای پیغمبر خدا خبر آوردند ایشان ناقوس می‌زنند، شما برویدو به حساب این‌ها برسید. پیغمبر فرمود: بگذارید کارشان را بکنند. چندین دفعه این کار تکرار شد تا اینکه پیغمبر تشریف آوردند و پرسیدند فرمایش شما چیست؟

این گروه از نجران شروع به بیان ادعای خود کردند که عیسی پسر خدا است و همان حرف‌هایی را مطرح کردند که در آیه ۵۹ سوره آل‌عمران به آن اشاره کردیم. حضرت شروع به گفت‌وگو با آن‌ها کرد و بحث‌های علمی و مناظره مطرح شد ولی آن‌ها در مقابل استدلال‌های پیامبر کبر ورزیدند، یعنی می‌دانستند حرف‌های پیغمبر حق است ولی روی باطلشان در مقابل حق پافشاری می‌کردند. به تعبیری این گروه نیامده بودند ببینند حق چه چیزی است تا به آن بپیوندند. این گروه، مسیحیان معاند، مکابر و مجادی بودند که به قصد تخریب و مقابله با اسلام آمده بودند.

■ **مسیحیان نجران؛ کاذب خبری یا کاذب مخبری؟**

در ادامه آیه خداوند می‌فرماید: بگو بیا برای همدیگر و این هایی که همراهمان آوردیم، طلب مرگ کنیم. می‌دانیم طرف مرگ فردی کراهت شدیدی دارد. چرا؟ چون به نوعی اعتراض به خداست. «ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ» در فضای مرگ فردی نیست بلکه مرگ در دفاع از حقیقت و دین است. در این آیه پس از اینکه پیغمبر می‌گوید همدیگر را مباهله و نفرین می‌کنیم از تعبیر «فَنَجْعَل لَّعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ» استفاده شده است که به معنای حق و ثبات و استحکام اداعاست. یعنی این قدر ما در این ادعا محکم هستیم که لعنت خدا را بر کاذبان قرار می‌دهیم.

«کاذبین» در اینجا به چه معناست؟ ما یک وقت کاذب خبری داریم و گاه کاذب مخبری. کاذب خبری یعنی من خبری را به شما می‌گویم که خبرم دروغ است ولی خودم دروغگو نیستم. اما یک وقت کسی کاذب مخبری است یعنی هم خبرش دروغ است و هم خودش با برنامه و با نقشه، دروغ گفته است.

حال سؤال اینجاست «کاذبین» در این آیه، کاذبین خبری هستند یا کاذبین مخبری؟ من عرض می‌کنم بیشتر مسیحیان عالم کاذب خبری هستند، یعنی حرفشان مبنی بر اینکه عیسی پسر خداست دروغ است ولی عامه‌اند و عالمانه این حرف را نمی‌زنند و دوست می‌کنند این حرف درست است. مسیحیان نجران اما کاذب مخبری بودند یعنی می‌دانستند ادعاهایشان اشتباه و دروغ است ولی روی آن پافشاری می‌کردند. نکته بعدی این است که کذب این نجرانیان نیز اصطلاحاً «کذب القول» نیست بلکه «کذب العقیده» است یعنی یک بار خلاف علی(ع) نیز برای ما مهم نیست بلکه قصد تخریب و مقابله با اسلام آمده بودند.

تمام کسانی که در خصوص مباهله صحبت کرده‌اند و کتاب‌های ارزشمندی که علمای شیعه در این خصوص نوشته‌اند، همه حول شعاع دقیق‌ترین هایی است که حضرت ثامن‌الحجج(ع) در باب آیه مباهله بیان کرده‌اند. علامه مجلسی در جلد چهل و نهم کتاب بحارالانوار آورده: «روزی مأمون به امام رضا(ع) گفت: بزرگ‌ترین فضیلتی را که برای امیرالمؤمنین است و قرآن بر آن دلالت دارد برای من بگو.

حضرت فرمود: فضیلت او در مباهله است که در آیه شریفه «فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ...» به آن اشاره شده است.

سپس رسول خدا(ص)، حسن و حسین را فراخواند. آن‌ها دو پسر او بودند و فاطمه(س) را خواند و او در موضع «نساء» است و امیرالمؤمنین را خواند و به‌حکم خداوند عزوجل او نفس رسول خدا است و چون هیچ‌کس از مردمان بالاتر و برتر از رسول خدا نیست، پس به‌حکم الهی باید هیچ‌کس برتر و بالاتر از نفس رسول خدا نباشد. مأمون گفت: مگر نه اینست که خداوند «أَبْنَاءَ» را به‌لفظ جمع آورده و رسول خدا تنها دو پسرش را فراخوانده و «نساء» را به‌لفظ جمع آورد، در حالی که رسول خدا فقط دخترش را آورد؛ پس چرا جایز نباشد آن حضرت از نفْس خودش دعوت کند نه از دیگری؟ بنابراین فضلی را که برای امیرالمؤمنین می‌گویی ثابت نیست.

امام در پاسخ فرمود: آنچه گفتی صحیح نیست، زیرا داعی باید غیر از خودش را دعوت کند، چنان‌که آمر باید به غیر خودش دستور بدهد و صحیح نیست رسول خدا(ص) در حقیقت خودش را دعوت کند بلکه نمی‌تواند به حقیقت آمر به نفس خود باشد و هرگاه ثابت شود رسول خدا در مباهله هیچ‌کس جز امیرالمؤمنین را نخوانده است، ثابت می‌شود او نفس رسول خداست که خداوند در کتابش به او نظر داشته و در قرآنش به او حکم کرده است». لب فرمایش حضرت رضا(ع) در پاسخ به پرسش مأمون مبنی بر اینکه کدام آیه افضل آیاتی است که بر فضیلت علی(ع) دلالت دارد اشاره به آیه مباهله است. بعد در توضیح چگونگی اش می‌فرمایند: خداوند در قرآن تصریح می‌کند افضل خلق، رسول خدا در مباهله هیچ‌کس جز امیرالمؤمنین را نخوانده است، ثابت می‌شود او نفس رسول خداست که خداوند در کتابش به او نظر داشته و در قرآنش به او حکم کرده است».

لب فرمایش حضرت رضا(ع) در پاسخ به پرسش مأمون مبنی بر اینکه کدام آیه افضل آیاتی است که بر فضیلت علی(ع) دلالت دارد اشاره به آیه مباهله است. بعد در توضیح چگونگی اش می‌فرمایند: خداوند در قرآن تصریح می‌کند افضل خلق، رسول خدا در مباهله هیچ‌کس جز امیرالمؤمنین را نخوانده است، ثابت می‌شود او نفس رسول خداست که خداوند در کتابش به او نظر داشته و در قرآنش به او حکم کرده است».

اعتاب مقدسه

رئیس سازمان اوقاف مطرح کرد

آماده‌سازی ۳۷۵ موکب برای اربعین ۱۴۰۱

رئیس سازمان اوقاف با بیان اینکه اربعین و واقعه عاشورا مهم‌ترین تجمع تشیع و اهل‌بیت(ع) در مقابل نظام سلطه است، گفت: حدود ۳۷۵ موکب اربعین در ایران و عراق توسط سازمان در حال تجهیز است.

به گزارش خبرگزاری مهر، حجت‌الاسلام سیدمهدی خاموشی، رئیس سازمان اوقاف و امور خیریه در همایش امنای اعتاب مقدسه جهان اسلام اظهار کرد: تقاضا می‌کنم شناخت مسائل مهم را در دستور کار این جلسه قرار دهید؛ باید توجه کنیم مسائل فعلی عالم تشیع و جغرافیای عالم اسلام چه مسائلی است تا براساس آن‌ها، طرح و برنامه سال خود را تنظیم کنیم.

رئیس سازمان اوقاف و امور خیریه غدیر را اصلی‌ترین رکن حکومت اسلامی خواند و یادآور شد: کاملاً مشخص است جریان سلطه یعنی آمریکا و رژیم صهیونیستی نقطه کانونی خود را در ضربه زدن به بحث امامت متمرکز کرده‌اند؛ مسئله امامت در عصر حاضر، مسئله جهان زر و زور و تزویر و جهان مستکبر شده است. براساس آیات قرآن کسانی که با طاغوت مبارزه می‌کنند، محور عملیاتشان بحث امامت است؛ زمانی که بحث امامت مطرح نباشد و امور اجتماع در دست امام و قدرت امامت نباشد، نظام‌وابست یعنی آن نظامی که بانظام صهیونیست قابل جمع است، شکل می‌گیرد و منافع جهان اسلام در خدمت نظام سلطه قرار می‌گیرد.

وی با بیان اینکه اصلی‌ترین نقطه کانونی برای دفاع از حریم دین و اسلام ناب، بحث ولایت است، گفت: تقاضا می‌کنم خطبه‌های امام حسین(ع) در مدینه علی(ع) به عنوان «نفس» خود، به روشنی نشان می‌دهد پس از پیامبر(ص) هیچ یک از صحابه، مانند علی(ع) شایستگی موارد متعددی، برای نشان دادن جایگاه الهی و قرآنی خود، به آیه مباهله احتجاج کرده‌اند.

۴. اثبات خلافت بلافصل امام علی(ع)

آیه مباهله در کنار اقدام عملی پیامبر(ص) در معرفی امام علی(ع) به عنوان «نفس» خود، به روشنی نشان می‌دهد پس از پیامبر(ص) هیچ یک از صحابه، مانند علی(ع) شایستگی خلافت بلافصل ایشان را ندارد.

رئیس سازمان اوقاف با بیان اینکه اربعین و واقعه عاشورا مهم‌ترین تجمع تشیع و اهل‌بیت(ع) در مقابل نظام سلطه است، گفت: حدود ۳۷۵ موکب اربعین در ایران و عراق توسط سازمان در حال تجهیز است.

■ **خدمت‌رسانی به زائران اربعین مسیر ایران**

وی با تأکید بر اینکه ما باید تسهیل‌گر و کمک‌کننده کار زائران اربعین حسینی باشیم، گفت: فکر می‌کنم در اربعین امسال گرمای راه آزادمردانه باشد، بنابراین یخ، بستنی و احداث تونل‌های هوای خنک ضرورت دارد؛ باید موکب‌ها را به وسایل تولید سرما تجهیز کنیم.

رئیس سازمان اوقاف و امور خیریه با اشاره به اینکه ایران محل عبور زائران پاکستانی، افغانستانی، هندی و آذربایجانی از داخل خاک ایران به‌سمت عراق است، تصریح کرد: ما باید از محل ورود زائران به ایران تا مسیر خروج به سمت عراق خدمت‌رسانی کنیم؛ حدود ۳۷۵ موکب اربعین در داخل ایران و داخل عراق توسط سازمان اوقاف و امور خیریه در حال تجهیز و آماده‌سازی است؛ خدمت‌رسانی در سامرا نیز هر ساله افزایش داشته است.

حجت‌الاسلام خاموشی در خصوص برنامه‌های اعتاب مقدسه جهان اسلام گفت: باید برنامه سال اعتاب مقدسه بازگذاری شود تا همه مشاهده کنند؛ برنامه سال اعتاب مقدسه باید براساس نیازسنجی و نظرسنجی برنامه‌ریزی و طراحی شود.

وی در پایان درباره انتقال تجربه اعتاب مقدسه جهان اسلام به یکدیگر عنوان کرد: به‌طور مثال آستان قدس رضوی تجربه خوبی در بحث موزه‌داری و کتب خطی دارد و می‌تواند آن را به بقیه اعتاب مقدسه جهان اسلام انتقال دهد.

دیدگاه

آیت‌الله اعرافی:

مساجد باید برطرف‌کننده مشکلات اجتماعی محیط پیرامون خود باشند

مدیر حوزه‌های علمیه سراسر کشور تأکید کرد: مساجد باید برطرف‌کننده مشکلات پیرامون خود از جمله آسیب‌های اجتماعی باشند.

به گزارش خبرگزاری رسا، آیت‌الله علیرضا اعرافی در دیدار رئیس ستاد هماهنگی کانون‌های فرهنگی و هنری مساجد کشور که در دفتر مدیر حوزه‌های علمیه در قم برگزار شد، در سخنانی به تبیین اهمیت و جایگاه مسجد پرداخت و گفت: برای ساماندهی و ارتقای کارکرد مسجد، نیازمند یک طرح جامع هستیم؛ این طرح جامع در سازمان تبلیغات اسلامی و شورای سیاست‌گذاری مدنظر قرار دارد و ما هم به آن توجه داریم.

وی بر برگزاری سه وعده نماز جماعت در مساجد تأکید و خاطرنشان کرد: متأسفانه در برخی مساجد در نوبت صبح نماز جماعت برگزار نمی‌شود؛ باید در برنامه‌ریزی‌ها به سمتی حرکت کرد که در مساجد سه نوبت نماز به صورت جماعت اقامه شود.

آیت‌الله اعرافی خاطرنشان کرد: مساجد باید برطرف‌کننده مشکلات محیط پیرامون خود از جمله آسیب‌های اجتماعی باشند و مسجد فعال می‌تواند این آسیب‌ها را به حداقل برساند. طراحی‌هایی در حوزه در تهیه اسناد راهبردی، برنامه پنج ساله و برنامه‌های میان‌مدت و بلندمدت تهیه شده تا با کمک گرفتن از مساجد این آسیب‌های اجتماعی به حداقل برسد.

وی افزود: تولید اسناد راهبردی و کلان، برنامه پنج‌ساله و نزدیک به ۱۰۰ طرح مهم راهبردی در حوزه انجام شده و الان حوزه از یک نظام طراحی خوبی برخوردار است که البته همه این‌ها قابل نقد، اصلاح و تکمیل است.

امام جمعه قم گفت: در حال حاضر حوزه‌های علمیه همه استان‌ها یک برنامه پنج‌ساله استانی دارند و امسال نیز تلاش می‌شود هر واحد علمی و آموزشی از یک برنامه پنج ساله برخوردار و مسیر حرکت آن مشخص باشد. در همه این مسائل، حوزه پاسخگو، حوزه‌ای که نیاز نیروی انسانی، فکری و معرفتی جامعه را تأمین کند یکی از کلیدهای اصلی است.

وی با بیان اینکه کارهای ارزشمندی در زمینه مساجد در حال انجام است، تأکید کرد: باید مسجد بر محور امام جماعت مسجد و مردم اداره شود و هر اقدامی که انجام می‌دهیم، اتصال مسجد با بدنه جامعه و مردم محفوظ بماند، امام جماعت باید خود را امام محله تلقی کند.

آیت‌الله اعرافی در قسمت دیگری از سخنان خود با اشاره به اینکه حدود ۲۰۰ کاروزیره روحانیت در زمینه‌های گوناگون طراحی شده گفت: حدود ۵۰ کاروزیره اولویت دار روحانیت، کارکردهای اصلی و رسالت‌های مهم حوزه است و بر اساس این‌ها، آمایشی انجام شده است. بر اساس این طرح آمایش، مجموعه‌ای از برنامه‌های مشترک پنج ساله با نهادهای مختلف همچون آموزش و پرورش داریم.

مدیر حوزه‌های علمیه گفت: باید به سمت مسجد تراز نظام اسلامی حرکت کنیم چرا که محور و کانون اصلی کارکرد روحانیت و حوزه، مسجد در تراز با ویژگی‌هایی است که در اسلام آمده است.

مدیر حوزه‌های علمیه با اشاره به اهمیت استفاده از ابزار هنر اظهار کرد: مقصود ما، هنرهای متناسب با معرفت اسلامی می‌گوید: هذه الرّوایه کالشّمّس علی صحّتها! این روایت (از نظر سند) مانند روایاتی است که بر صحت آن اتفاق داشته باشند.

حواشی

روایت مباهله مورد قبول اهل سنت و شیعه

روایت مباهله از روایات مورد قبول فریقین (سنی و شیعه) است تقریباً مورد اتفاق هر دو طرف است. فخر رازی در تفسیر خود پس از نقل دو روایت مباهله و کساء به صورتی که زمخشری در کشّاف نوشته است می گوید: واعلم أنّ هذه الرّوایه کالمتّفق علی صحّتها بین أهل التّفسیر والحدیث؛ بدان که این روایت میان اهل تفسیر و حدیث مانند حدیث‌های اتفاق یافته بر صحت آن است.

نیشابوری نیز بعداز نقل روایت مباهله و کساء بعد از آیه وبطهرکم تطهیراً می‌گوید: هذه الرّوایه کالمتّفق علی صحّتها؛ این روایت (از نظر سند) مانند روایاتی است که بر صحت آن اتفاق دارند.

حواشی

نجران، واتیکان صدر اسلام

نجران در آن زمان مرکز علوم و دانش و محل سکونت اسقف‌ها و پاپ‌ها و برزگان علم کیش نصرانیت (مانند واتیکان امروز) پایتخت نفوذ روحانیت و مرجع دینی آن‌ها بود ازاطراف واکناف عالم برای مسائل مذهبی به آنجا مراجعه می‌کردند، به‌طوری که پس از بعثت رسول خدا صلی الله علیه و آله مشرکان قریش برای صحت ادعای آن حضرت هیئتی را به سوی آن‌ها گسیل داشته و از آن‌ها کسب تکلیف نمودند.

عکس نوشت

مباهله با زبان هنر

طرح از: خانه طراحان انقلاب اسلامی

جدیدترین دیوارنگاره میدان ولی‌عصر(عج) به مناسبت ۲۴ ذی‌الحجه سالروز مباهله پیامبر اسلام(ص) رونمایی شد. به گزارش خبرگزاری تسنیم، در این اثر هنری که محصول خانه‌طراحان انقلاب‌اسلامی است، چند نشانه وجود دارد. بر دو طرف تصویر، علامت صلیب دیده می‌شود که ذهن مخاطب را به سمت دین مسیحیت سوق می‌دهد. در این تصویر، دری بزرگ به سمت بیابانی باز شده و در انتها، پنج چهره نورانی وجود دارد. این نشانه‌ها با یک بیت شعر تکمیل شده و مفهوم مباهله را با زبان هنر پیش روی مخاطب قرار داده است:

اگر که دست جهان، قدرت مقابله داشت
چرا برابر حق، ترس از مباهله داشت؟